

Langzaam kijken

Handleiding voor de leerkracht

Tropenmuseum

Leer kinderen op een nieuwe manier kijken in drie stappen!

Kunst roept bij iedereen andere gevoelens op. Kijken naar een voorwerp kan op verschillende manieren en in verschillende tempo's. Een bijzondere en leerzame manier van kijken heet 'langzaam kijken'. Dat gaan wij vandaag doen!

Doelgroep

Deze les is geschikt voor leerlingen uit groep 7 & 8 van het basisonderwijs.

Doelen

- ▶ Leerlingen realiseren zich dat ze meer zien als ze de tijd nemen om te kijken.
- ▶ Leerlingen ervaren dat elk kunstwerk bij iedereen verschillende gedachten kan oproepen.
- ▶ Leerlingen leren dat goed kijken en nadenken leidt tot vragen die nieuwe inzichten opleveren.

Vooraf

Als leerkracht kunt u ervaren hoe langzaam kijken in de praktijk werkt aan de hand van het filmpje 'Langzaam kijken'. Hierin kijken leerlingen uit groep 8 naar Madonna van de Nederlandse kunstenaar Roy Villevoe. Een kunstwerk in het Tropenmuseum. In het filmpje vertelt de museumdocent eerst wat de leerlingen gaan doen en wat er van hen verwacht wordt.

Vervolgens deelt de museumdocent de sessie bij het voorwerp op in drie delen: kijken, denken en zich afvragen.

- 1 Bij elk voorwerp nemen de leerlingen - onder begeleiding van een museumdocent - de tijd om goed te kijken.
- 2 Vervolgens gaan ze een stapje verder en ervaren ze wat ze denken bij het werk.
- 3 Bij de laatste stap gaan ze nog een stapje verder en leren ze te formuleren wat ze zich vervolgens afvragen.

Door op deze manier intensief te kijken, realiseren ze zich wat kijken met ze doet. De leerlingen leren daarnaast van elkaars observaties en gedachten.

Heeft u het filmpje beken en wilt u uw eigen leerlingen op een nieuwe manier leren kijken? Dan kan snel en eenvoudig aan de hand van de volgende stappen:

1 Kies twee willekeurige voorwerpen. Dit kan een kunstvoorwerp zijn maar ook een alledaags voorwerp zoals een beker, een etui, een broodtrommel etc.

2 Doorloop per voorwerp de volgende stappen:

► **Stap 1. Kijken**

Laat de leerlingen 30 seconden naar het voorwerp kijken. Vraag hen vijf dingen op te schrijven die zij zien. Bespreek dit in de groep en laat ze vervolgens nog een keer vijf dingen opschrijven.

Belangrijk! Let op dat het in deze fase alleen om **kijken** gaat: wat zie je? Op het moment dat leerlingen al zaken gaan noemen die zij niet zien, grijpt u in: “Je bent nu al aan het nadenken. Vertel eerst wat je echt ziet.” Op deze manier leren leerlingen feiten te onderscheiden van interpretatie. Het verschil tussen objectief en subjectief.

Tip! Vraag door: “Wat zie je nog meer?”

► **Stap 2. Denken**

Stel de leerlingen de vraag: “Wat denk je bij wat je ziet?” Probeer met doorvragen hun gedachten zichtbaar te maken: “Hoe komt het dat je dat denkt?” Leerlingen kunnen in deze fase op verrassende ideeën komen die u later weer kunt gebruiken.

Belangrijk! Geef in deze fase de leerlingen de tijd om na te denken. Niet meteen vingers in de lucht maar geef ze 15 tot 30 seconden bedenktijd.

Tip! Schrijf op wat er gezegd wordt (zodat iedereen het kan zien).

► **Stap 3. Afvragen**

Door goed te kijken en na te denken komen er allerlei vragen op. Vraag de leerlingen hiernaar: “Wat vraag je je af bij wat je ziet?” “Wat wil je nog meer weten?”. Vervolgens kunt u andere leerlingen de vragen laten oplossen of zelf informatie geven.

Belangrijk! Probeer de uitkomsten van de eerste stap ‘Kijken’ te verbinden met deze stap. En probeer door slimme vragen te stellen de leerlingen zelf op oplossingen te laten komen.

Tip! Stel vragen als: “Hoe kom je op die vraag?” of “Waarom wil je dat weten?” Je hoeft als leerkracht niet alles te vertellen. Als leerlingen boordevol nieuwsgierigheid zitten heeft u uw doel bereikt. Een voorwerp waar ze anders aan voorbij waren gelopen, is nu belangrijk geworden.

3 Afronding van de les. Een mooie manier om de les af te ronden is de leerlingen te vragen een titel of naam te verzinnen voor het voorwerp. Leerlingen moeten dan samenvatten in één of meerdere woorden wat ze het belangrijkste aan het voorwerp vinden.

Meer informatie?

Heeft u vragen? Wilt u meer informatie over 'Langzaam kijken'? Of met uw klas een bezoek brengen aan het Tropenmuseum? Neem dan contact met ons op!

ThiemeMeulenhoff

Contactformulier

T: 088 - 800 2017

Tropenmuseum

T: (020) 568 8200

E: info@tropenmuseum.nl

Tropenmuseum

